

11297 / M

0 1012 / 1983

STEKLARJE

Celje - skladišče

D-Per

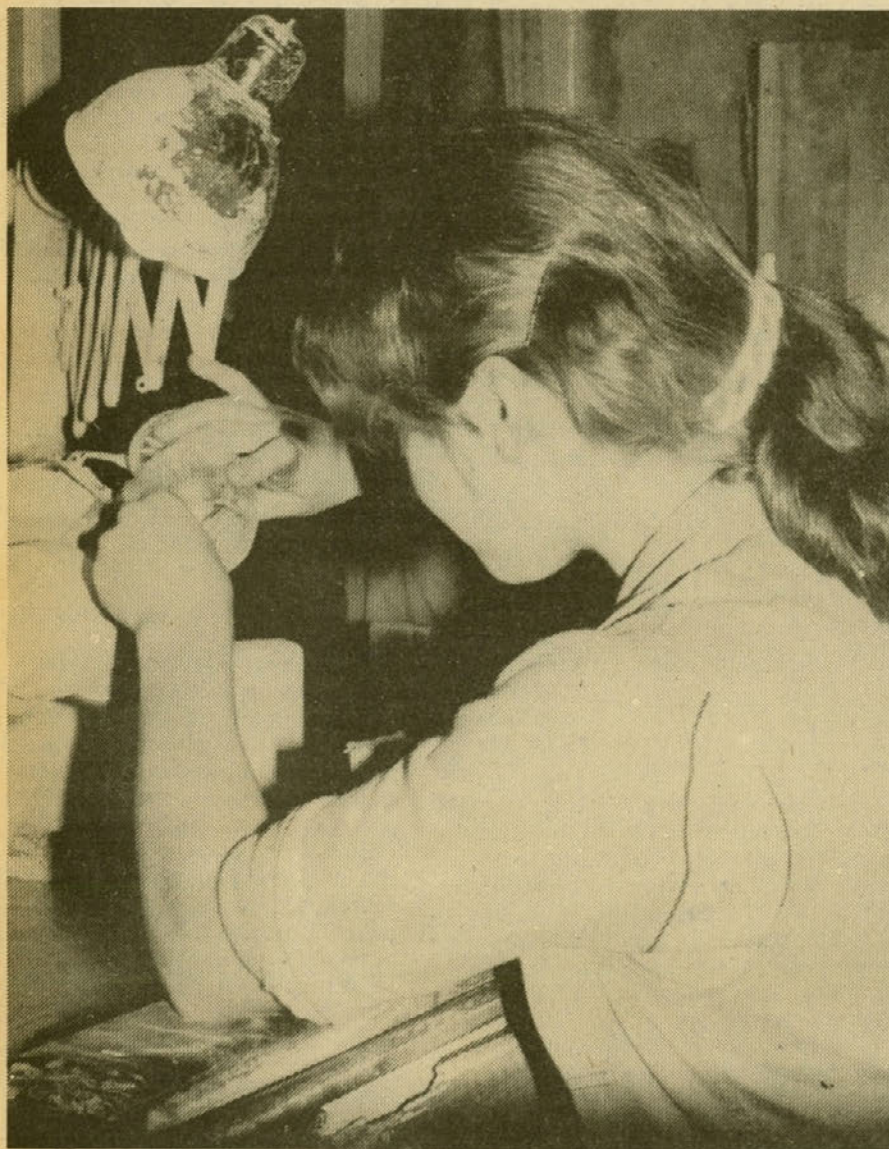
545/1983

1119831012, JAN/FEB

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE**Leto 11****Rogaška Slatina****Januar-februar 1983**

Ob 8. marcu – dnevu ženâ
želimo vsem sodelavkam – materam in ženam
vse najboljše in osebne sreče!

Organi samoupravljanja in
druženopolitičnih organizacij
steklarne »Boris Kidrič« in Steklarske šole ter
uredništvo »Steklarja«

Preberite!

Nova investicijska naložba 2

Lani uspešno, kako pa letos? 4

16. julija – delovna sobota 6

Kaj nam dobrega prinaša? 7

Zanimali so se za proizvodnjo
kristalnega stekla 8

Aktualna naloga 9

Bodo mladi uresničili
zastavljeni program? 10

Zrelost na izpitu 10

Težave vse večje... 11

Vsakdo je pokazal svoj obraz 12

Zlonamernost
in natolcevanje 13

V decembru 1419 delavcev 14

Simon Hrup 14

V ospredju množičnost 15

Nagradna križanka 102 16

Delavski svet steklarne sklenil:

Nova investicijska naložba

O naši novi, načrtovani investicijski naložbi za razširitev proizvodnje je bilo že veliko povedanega in napisanega. Delavski svet steklarne je 16. februarja letos potrdil investicijsko naložbo v vrednosti 1.042.139.979 dinarjev. In gotovo ne bo odveč, kaj je z našimi novimi razvojnimi načrti ter kako potekajo priprave za njihovo uresničitev. Vsi dosedanji razvojni koncepti steklarne so bili usmerjeni v izboljševanje strukture ali sestave proizvodnje, predvsem v korist brušenega stekla, v izboljševanje taljenja stekla, v sodobnejše pripravljavanje zmesi in, seveda, tudi v uvajanje novega ter hitrejšega poliranja svinčenega stekla...

Slediti moramo razvoju tehnologije!

Načrtovani razvoj pa gre v drugo smer... V takšno, ki jo uveljavljajo evropski proizvajalci svinčenega stekla. To je uvajanje mehanizacije in polavtomatizacije v osnovni izdelavi pri pečeh, kar zahteva med drugim tudi drugačne principe taljenja – to je kontinuiran ali neprekinjen način, ki omogoča delo v treh izmenah.

Pri naši novi, načrtovani talilni peči bomo proizvajali v treh izmenah, le ročno bomo oblikovali v dveh izmenah. Torej uvajamo troizmensko avtomatično strojno pihanje in avtomatič-

no stiskanje stekla. Sicer pa bomo še naprej zadržali v glavnem ročno brušenje, za dodatek pa smo predvideli tri avtomate za brušenje... Tako bomo, namreč, zadržali dosedanjo kakovostno raven izdelkov naše steklarne in hkrati ustrezno povečali naše zmogljivosti!

Kakšna finančna sredstva potrebujemo?

Na osnovi elaborata, ki ga je naredil Industrijski biro iz Ljubljane, je vrednost naših investicijskih naložb v osnovna in obratna sredstva po sedanjih cenah naslednja:

Investicija	Dinarjev
1. Gradbena dela in objekti	250.894.793
2. Domača oprema	134.908.926
3. Oprema iz uvoza	300.787.222
4. Ostali investicijski stroški	99.224.016
5. Nepredvidena dela (3%)	23.574.449
6. Obratna sredstva	80.000.000
7. Druga potrebna sredstva	152.750.391
Skupaj	1.042.139.979

To so res velika finančna sredstva, tako da bo treba denar zbrati iz različnih virov: s pomočjo banke, sovlagateljev in kreditorjev opreme, z mednarodnim kreditom in iz lastnih sredstev. Tako bo steklarne prispevala 152.750.391 dinarjev, Ljubljanska banka 320.000.000 dinarjev, poslovna banka s krediti za pripravo blaga za izvoz 80.000.000 dinarjev, predvidevamo tudi kreditiranje izvajalcev s 100.000.000 dinarji. Za mednarodni kredit smo vložili poseben elaborat, ki je že v Washingtonu pri IFC, to jo pri Mednarodni finančni korporaciji, pričakujemo pa 250.156.803 dinarjev, seveda v devizah. Če pa s tem zahtevkom ne bi uspeli, smo hkrati oddali še prijavo za mednarodni kredit pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj. Mednarodni kredit potrebujemo predvsem zaradi uvoza opreme, kajti letos in pri-

hodnje leto bomo v SR Sloveniji lahko uvozili le opremo, če je plačana iz deviznih finančnih sredstev, ki smo jih dobili v obliki kreditnih linij iz tujine.

Se manjkajoča denarna sredstva pa zbiramo pri naših poslovnih partnerjih. Tako se dogovarjamo s Cinkarno, z Zlatarno in z Aerom iz Celja, s Swatyjem iz Maribora, z Mercatorjem in s podjetjem Kemija-Impex iz Ljubljane. Delavski svet delovne organizacije Tehno-Impeks pa je že sklenil, da nam za nameravano investicijo odobri posojilo 30.000.000 dinarjev.

Kaj vse načrtujemo v novem obratu?

V novem obratu bomo proizvajali svinčeno steklo. Ročna proizvodnja bo letno dosegla 84.093 kosov ali 336.372

kg izdelkov, pihanih izdelkov z avtomatom bomo naredili letno 1.271.488 ali 445.021 kg, stiskanih izdelkov pa bomo naredili v njem vsako leto 1.276.787 ali 1.138.539 kg. Skupaj bomo torej dajal novi obrat kakšnih 2.632.368 kosov ali 1.919.539 kg proizvodnje!

Za takšno veliko proizvodnjo pa je, seveda, treba zgraditi novo kadno peč, nove proizvodne hale za brušenje svinčenega stekla, novo kislinsko polirnico ter kupiti nove ročne brusilne stroje ter že omenjene tri brusilne avtomate. Zgraditi bomo morali še prostor za skladiščenje polizdelkov in končnih izdelkov, urediti interni transport med oblikovanjem in obdelavo izdelkov, preiti od v sedanjem obratu od mazutnega na plinsko ogrevanje oziroma kurjenje ter uvesti v novem električno, urediti še nekatere druge objekte ter dejavnosti ter postaviti tudi objekt za družbeno prehrano in garderobe. Veliko, ali ne?

In kaj nas je vodilo v odločitev za povečanje kapacitet?

Da smo se odločili v načrtovanje novih proizvodnih zmogljivosti, bi mogli naštet vsaj tele cilje:

1. Povečati izvoz na konvertibilna območja.
2. Zadostiti povpraševanju po brušenem svinčenem steklu v državah s konvertibilnimi valutami na ravni in v kakovosti, na kateri oziroma po kateri ponujajo steklo nekateri zahodnoevropski proizvajalci in po cenah, ki za kakšnih 15 do 20 odstotkov zaostajajo za sedanjimi cenami ročno pihanega stekla.
3. Prehod tudi na strojno in avtomatizirano proizvodnjo, ki nam bo omogočala ponuditi večje količine, vendar še vseeno s konkurenčnimi cenami glede na ročno izdelavo.
4. Avtomatično oblikovanje stekla zadržati na visoki kakovostni ravni; pri tem predvsem zadržati brušenje kot jamstvo naše kvalitete.
5. Povečati produktivnost dela s pomočjo strojne proizvodnje na novih linijah.
6. Odpraviti ozka grla v sedanji proizvodnji in le-to povezati z novim obratom.
7. Izboljšati proizvodne pogoje na sedanjih napravah.
8. Povečati skladiščne prostore.

9. Omogočiti prehod na plinsko in električno ogrevanje peči za topljenje stekla.
10. Olajšati delovne razmere z nabavo opreme za odjem stekla iz kadne peči.
11. Povečati sortiment, rentabilnost in akumulativnost proizvodnje.
12. Izboljšati ekologijo proizvodnje, to je njen čim manjši vpliv na spreminjanje in onesnaževanje tovarniškega okolja.
13. Odpreti možnosti za zaposlitev novih delavcev – vsega skupaj kakšnih 500.

Kaj pa pričakovani finančni učinki?

Štirje podatki povedo, kakšne finančne ali denarne učinke pričakujemo od načrtovane investicije: vrednost proizvodnje se bo povečala po sedanjih cenah za 1.116.733.000 dinarjev; izvoz se bo povečal na konvertibilna območja za 9.582.912 ZDA dolarjev, pa zato pričakujemo po dokončanju nove naložbe naš skupni izvoz na konvertibilna območja v vrednosti 17.114.178 ZDA dolarjev; neto ali čisti devizni efekt ali učinek pa se bo s tem povečal za 13.969.786 ZDA dolarjev!

Kdaj pa smemo stvarno pričakovati začetek nove proizvodnje?

V grobem je časovni načrt del v zvezi z obravnavano investicijo naslednji:

1. Pripraviti moramo vse nujne listine, ki jih potrebuje ekonomski institut

Ljubljanske banke, da dá pozitivno menje in da na tej osnovi republiška komisija pač projekt odobri. To naj bi dosegli do konca letošnjega marca.

2. Dokončati celotno finančno konstrukcijo ali denarno zgradbo za financiranje ali kritje naložbe. Mislimo na zagotovitev vseh potrebnih denarnih sredstev. To naj bi uredili do avgusta oziroma najpozneje do konca letošnjega septembra.

3. Izdelati vse potrebne gradbene in tehnološke načrte do konca oktobra letos.

4. V začetku januarja prihodnje leto začeti graditi hale za novo peč in za brusilnice.

5. Poskusno proizvodnjo začeti v drugi polovici leta 1985 in to z izkoristkom njenih zmogljivosti 85-odstotno.

6. V začetku januarja 1986 začeti z redno proizvodnjo, ki bo razpoložljive kapacitete izkoriščala stoođstotno.

Vsi navedeni roki gradnje, dograditve in začetka redne proizvodnje pa so uresničljivi le, če dobimo v načrtovanem roku mednarodno posojilo in če nam v predvidenem času uspe sestaviti celotno finančno konstrukcijo za financiranje investicije!

Podobno kot načrtovana proizvodnja poteka brezhibno ...

Letos 14. februarja smo si ogledali avtomatsko proizvodnjo kelihov iz svinčenega stekla v steklarni INN CRYSTAL v Avstriji, kjer je v obratovanju električna kadna peč angleške

proizvodnje in avtomat za pihanje kelihov, ki ga je skonstruirala firma FORMA iz Zvezne republike Nemčije.

Tisti dan, ko smo si ogledovali steklarno, je obratovala peč za proizvodnjo svinčenega stekla s 24% svinčenege oksida, zmogljivosti od 18 do 24 ton na dan. Izdelovali so goblete na 20-sekcijskem stroju za pihanje kelihov. Dnevno naredijo 20.000 kosov z lomom med enim odstotkom in dvema odstotkoma, pri napaki stekla mod 8 in 10%. Lom nastaja pri pihanju, med hlajenjem in rezanjem, in to je vse! Kar se tiče barve svinčenega stekla, je njegova kakovost v redu. Kelih je strojno narejen, kar se dobro vidi, vendar je njegova kakovost zelo dobra. Če bo takšna uspevala tudi nam, bomo z izdelki lahko povsem zadovoljni.

Vodenje take proizvodnje pa ima, seveda, tudi svoje težave in probleme. Toda, če zmorejo to v zahodnoevropskih državah, bomo kaj takega zmogli tudi mi, oziroma bomo prisiljeni tako proizvodnjo obvladovati, saj se moramo vendarle vsi zavedati, koliko denarja vlagamo v to novo proizvodnjo.

Prepričan sem, da nam je jasno, kako bomo morali vsa posojila z obrestmi vred vrniti in sicer domača v petih letih in tuja v desetih!

In kako bo s kadrom za novo proizvodnjo?

Ker se predvidena proizvodnja bistveno razlikuje od naše sedanje in ker sedaj nimamo kadrov, ki bi bili sposobni uspešno voditi novo proizvodnjo, je edina možnost, da izšolamo nove kadre. V pogovoru s predstavniki INN CRYSTALA se je izkristaliziralo mnenje, da bi uredili za naše delavce šolanje v njihovi tovarni. Šolanje naj bi trajalo tri mesece. Naši delavci bi bili tam razporejeni v vse proizvodne faze. Po takem šolanju naj bi prav ti delavci sodelovali pri montaži novih proizvodnih naprav, medtem ko naj bi montažo vodili strokovnjaki INN CRYSTAL-a skupaj z našimi. Predvidevamo, da bo trajala montaža tri mesece, kar pomeni, da bi se naši kadri šolali za novo proizvodnjo praktično pol leta.

Potreben kader mora biti strokoven in ga bo treba izbrati zelo skrbno. Predvidevamo, da bomo pomoč že nekajkrat omenjene steklarne potrebovali vsaj še šest mesecev potem, ko bodo nove naprave že obratovala.

Vse skupaj torej pomeni, da bomo morali poleg velikih finančnih sredstev vlagati zares velike napore, če hočemo, da bo načrtovana nova proizvodnja taka, da bo hkrati kakovostna in gospodarna. Le tako bomo izpolnili, kar sedaj načrtujemo!

VOJO DJINOVSKI, dipl. inž.

Brušenje robov na horizontalnem brusilnem stroju – foto Z. Novak

Kazalci iz zaključnega računa steklarne in njen plan za 1983

Lani uspešno, kako pa letos?

Poslovno leto 1982 lahko ocenimo za uspešno, saj nam to potrjujejo tile kazalci: na ravni delovne organizacije smo povečali v primerjavi z dosežki v letu 1981 lani celotni prihodek za 47,6%, dohodek za 45,6% in sredstva za reprodukcijo za 59,2%. Večja je bila tudi proizvodnja – v kosih za 4,8% in v kilogramih za 12,4%. Torej so vsi kazalci večji, kakor smo jih načrtovali! Le izvoznega plana, izražene v ZDA dolarjih, nismo uresničili, saj smo lansko leto izvozili po vrednosti kar manj kot v letu 1981. Seveda pa velja pri tem poudariti, da so se lani močno poslabšale razmere za prodajo na tujem. To velja še zlasti v drugem polletju, saj smo v prvem še dosegali načrtovan izvoz...

Ko boste prebirali te vrstice, bo vsa naša pozornost že veljala delu in poslovanju v letošnjem letu. Podrobno boste seznanjeni s poslovnimi rezultati temeljnih organizacij in delovne skupnosti, se opredelili do delitve dohodka in čistega dohodka ter nadrobno ugotavljali slabosti ter dobre plati našega dela in gospodarjenja v lanskem letu. Zato v tem sestavku ocenjujemo le osnovne značilnosti našega lanskoletnega gospodarjenja!

Kar še zlasti bode v oči, je to, da izakazuje večjo rast od rasti celotnega prihodka porabljena sredstva v letu 1982. Ugotovili smo, da je bila fizična poraba vseh pomembnih surovin, reprodukcijskega materiala in energije skladna z obsegom proizvodnje, če vse to primerjamo z dosežki v letu 1981 in s planom za leto 1982. Močno pa so se povečale lansko leto cene oziroma stroški surovin in repromaterialov, pa tudi goriv, k temu pa moramo prišteti še povečano amortizacijo in investicijsko vzdrževanje, povečane stroške za prehrano delavcev med delom, transportnih storitev in še česa. Bili smo, torej, daleč od resolucijsko opredelje-

ne rasti cen za leto 1982. Taka, nekontrolirana rast cen pa nas, pretežne izvoznike še dodatno obremenjuje in prizadene. Hitro naraščanje stroškov onemogoča realno ali stvarno planiranje in kalkuliranje.

Uspešno končana investicija, vključevanje dalmatinskih tozdo

Nadaljnji dve značilnosti našega lanskoletnega poslovanja, ki ju sicer v poslovnih poročilih nismo posebej poudarili, sta začetek obratovanja kislinške polirnice in razširjenega obrata brusilnice v Kozjem ter vključitev dveh naših dalmatinskih temeljnih organizacij v proizvodnjo svinčnega brušenega stekla. Prvega julija lani smo namreč pognali v obratovanje investicijo v Kozjem in do konca tega leta so njegovi delavci že osvojili novo delovne postopke in tehnike. Razumljivo, da so imeli pri tem težave in da naložba zaenkrat še ne daje vseh načrtovanih učinkov, vendar so na najboljši poti, da jim to uspe že letos.

Od začetka januarja lani sta sestavni

del naše delovne organizacije tudi obe dalmatinski brusilnici, ki sta se poskusno vključevali v našo proizvodnjo že v letu 1981. njuno poslovanje in gospodarjanje še pride pod podrobnejšo lupo ocene, saj ja tozd iz Vrgorca lansko leto posloval na meji rentabilnosti, medtem ko je tozd iz Kardeljeva posloval celo z izgubo. Nižja produktivnost, nov sortiment, zaposlovanje novih delavcev in tudi nekatere subjektivne slabosti (višji, neupravičeni izostanki z dela, večji lom in odpadek itn.) so vzrok za slabše delovne rezultate. Povedati pa je treba tudi to, da so v teh dveh tozdih delali izključno za domači trg in da so cene nekaterih izdelkov zanj zaradi kontrole cen svinčnega stekla neustrezne, oziroma da nekatere izdelke dobesedno proizvajamo z izgubo!

V izpopolnitvijo proizvodnega programa, zvišanjem produktivnosti, boljšim izkoriščanjem kapacitet, dodatnim zaposlovanjem proizvodnih delavcev, da izkoristijo zmogljivosti strojev, z manjšim lomom in z boljšim izkoristkom delovnega časa bodo v Vrgorcu in v Kardeljevu prav gotovo naredili korak naprej v svojem usposabljanju za doseganje učinkov, ki bodo enakovredni učinkom naših tozdo v Rogaški in v Kozjem.

V primerjavi z grupacijo uspešni

Če primerjamo poslovne dosežke naših proizvodnih temeljnih organizacij s sorodnimi temeljnimi organizacijami grupacije za proizvodnjo ostalega

Tabela 1: Primerjalni podatki po 140. členu zakona o združenem delu za naše proizvodne tozde in grupacijo »Proizvodnja drugega stekla« 011-219 za I. polletje 1982 in za leti 1981 ter 1980

Tozdi oziroma panoge dejavnosti 011-219	Dohodek na delavca (v dinarjih)			Dohodek v primerjavi s povpr. upor. sredstvi			Akumulacija v primerjavi z dohodkom			Osebni dohodki in sredstva za skupno porabo na delavca (din)		
	Leto 1980	1981	I. poll. 1982	Leto 1980	1981	I. poll. 1982	Leto 1980	1981	I. poll. 1982	Leto 1980	1981	I. poll. 1982
	Osnovna izdelava	290.169	439.178	318.354	112,2	78,7	53,7	14,9	24,6	31,5	14.139	17.547
Dodelava	229.519	321.350	232.041	147,2	89,4	66,6	14,0	19,1	26,1	11.679	14.290	17.592
Kristal	292.789	362.559	225.837	173,7	99,0	61,9	24,0	20,9	28,3	12.540	15.672	18.257
Dekor Kozje	226.486	296.345	186.968	146,7	80,4	29,1	8,9	10,8	11,3	12.529	14.934	16.473
Proizvodni tozdi steklarne	274.857	379.643	258.517	135,9	85,6	53,4	18,3	21,6	27,7	12.848	16.134	18.916
Povprečje podskupine SR Slovenije	256.484	348.146	230.371	82,0	75,6	41,5	10,9	12,8	23,5	13.809	16.778	18.857
Povprečje podskupine Jugoslavije	201.034	271.531	177.352	41,5	43,8	22,8	14,6	15,3	21,2	10.197	13.140	15.800

stekla v SR Sloveniji in v vsej državi, ugotovimo, da smo lansko leto v povprečju dosegli večji dohodek na zaposlenega delavca in večjo akumulacijo glede na dohodek od povprečja grupacije v Sloveniji in v Jugoslaviji. Osebni dohodki in sredstva za skupno porabo na delavca so bili tudi večji od povprečja grupacije v SFRJ ter na približno enaki ravni kot v SR Sloveniji.

Vse to je mogoče razbrati s tabele št. 1!

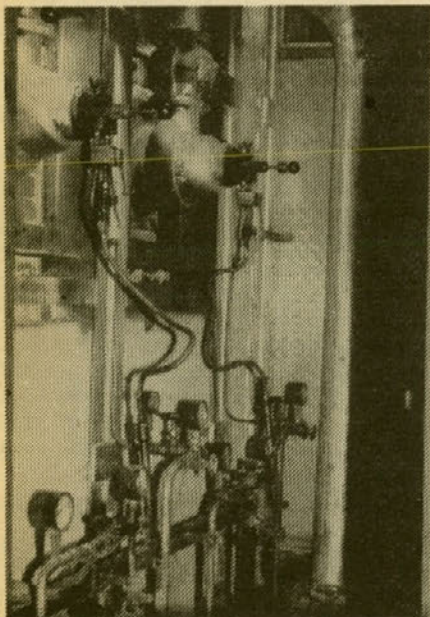
Osebni dohodki usklajeni z družbenim dogovorom...

V delitvi dohodka smo usklajeni z določili družbenega dogovora o njegovi usmerjeni delitvi, ki nam je v lanskem letu omogočal njihovo zadovoljivo povečanje, saj smo mogli za vsake tri odstotke izvoza v celotnem prihodu povečati skupna sredstva za bruto osebne dohodke za odstotek! Tako so naši osebni dohodki v zadnjih petih letih vendarle ujeli republiško povprečje, kar je gotovo velik uspeh, če se spomnimo, da je bil še v letu 1977 naš povprečni mesečni neto osebni dohodek v primerjavi z republiškim povprečjem nižji oziroma manjši kar za 27,4%. Lansko leto je bil namreč povprečni mesečni osebni dohodek delavca v naši steklarni 14.232 dinarjev ali za 36,5 odstotka večji, kot je bil v letu 1981, in za 1,4% večji od povprečnega osebnega dohodka v slovenskem gospodarstvu lani.

Sprejet je okvirni gospodarski načrt steklarne za leto 1983

Na zadnjem zasedanju delavskega sveta steklarne, ki je bilo 7. februarja,

S plinifikacijo steklarne bodo oljne gorilnike zamenjali plinski - foto Z. Novak

smo sprejeli okvirni načrt poslovanja in gospodarjenja steklarne v letošnjem letu, ki bo v podrobnih številčnih izrazih še doživel manjše spremembe po temeljnih organizacijah.

Dejansko je letošnje leto, kar se planiranja tiče, zares nemogoče, saj določeni parametri ali določniki razvoja niso bili še nikdar znani tako pozno kot letos! O gibanjih nekaterih cen pa še sedaj ni vseh uporabnih podatkov. Zato je nemogoče pravočasno in točno načrtovati. Še zlasti v naši delovni organizaciji, v kateri so nadrobno razdelani gospodarski načrti tozgov tudi osnova za uveljavitev dohodkovnih odnosov.

Če upoštevamo dejstvo, da se bodo nekatere planske številčne opredelitve v manjši meri še spremenile, lahko navedemo le nekaj letošnjih osnovnih kazalcev:

1. Celotni prihodek steklarne bo 1.030.745.000 dinarjev, to je za 19% večji od lanskega, metem ko naj bi se sama proizvodnja in prodaja povečali v primerjavi z lanskeletno za 27%.

2. Približno 55% celotnega prihodka bomo ustvarili s prodajo na tujih tržiščih, 53% ga bomo ustvarili s prodajo na domačem tržišču, preostalih 10% celotnega prihodka pa bodo prihodki, ustvarjeni v okvirih steklarne ter drugi prihodki.

3. Dohodek se bo povečal v primerjavi z lanskim za 10%; čisti dohodek bo večji za 9,8%, medtem ko se bodo sredstva za reprodukcijo letos povečala za 16,1%.

Le z ostrim kamnom se dobro brusi... - foto Z. Novak

4.

Skupna sredstva za naše bruto osebne dohodke se nam kot pretežnim izvoznikom lahko povečajo največ do stopnje povečanja čistega dohodka - torej za 9,8%. To pa pomeni pri višjih prispevkih iz bruto osebnih dohodkov in pri večjem številu zaposlenih zares majhno, skoraj minimalno rast naših osebnih dohodkov!

5.

Zaposlovanje bo letos še dokaj dinamično, saj načrtujemo, da se bo število sedaj zaposlenih povečalo za nekaj manj kot za 4 odstotke. To predvsem v proizvodnih tozdvih in sicer največ v Kristalu in Dekorju.

6.

V investicijski dejavnosti bodo imeli prednost: plinifikacija ali oskrba steklarne s plinom kot osnovnim pogonskim kurivom, priprava dokumentacije za novo investicijo in nakup manjše opreme.

Gospodarski načrt z vidika proizvodnje in prodaje...

Zanimivo je strniti tudi mnenja vodstvenih delavcev, ki delajo v proizvodnji in v prodaji, o sprejetem gospodarskem načrtu. Strniti bi jih mogli takole:

V gospodarskem načrtu za letos vidimo, da predvideva za kakšnih 93 milijard dinarjev proizvodnje in prodaje ali za 27 % več kot smo naredili in prodali lansko leto (po zaenkrat še neuskadjenem planu SISEOT - samoupravna skupnosti za ekonomske odnose s tujino!). Glede na sedanje gospodarske razmere v svetu in doma je takšen plan dokaj smel!

V zadnjih nekaj letih smo bili priče konjunkturi v prodaji na tujem in doma. Prodajno-proizvodna situacija je bila kar dobro poznana skoraj vse plansko obdobje zgodaj. Zaradi velike konjunkturi smo dosegali z našo politiko cen zadovoljivo naraščanje deviznega in dinarskega izplena. V drugem polletju preteklega leta pa je gospodarska kriza v zahodnem svetu pričela odločilno vplivati na nakupe blaga naše branže. To se je pričelo odražati tudi na poslovnih odločitvah naših partnerjev predvsem v naslednjem:

- Zaradi visokih obresti se je v globalu zmanjšal obseg naročil.
- Posli naročanja vnaprej so iz celotnih nakupov upadli na tri mesece.
- Padec kupne moči je povzročil izredno zmanjšanje naročenih količin posameznih izdelkov, kar močno dviga naše proizvodne stroške.
- Zaradi zmanjšanja povpraševanja se je močno povečala ponudba in konkurenca je povzročila padec cen ter posredne pritiske na znižanje naših cen.

● Onemogočen je prejšnji način planiranja in trženja, saj sedaj izpolnjujemo naloge v izvozu po sprotnem in večkratnem naročanju.

Nelikvidnost na domačem trgu, ki je zlasti v zadnjem času občutna, je bila in bo vse bolj udeležena v vrsti slabih posledic za prodajo naših izdelkov. Nekatere med njimi so prav gotovo:

- pritisk na podaljšanje plačilnih rokov, da bi s tem prešli stroški zalog oziroma da bi prešle obresti za denar na proizvajalce;

- pomanjkanje denarja vpliva na manjše količine za enkratno dobavo in povzroča bolj pogosto naročanje manjših količin in to takrat, ko je blago iz prejšnjih dobav že prodano;

- višji poslovni stroški trgovine, ki zahteva od dobavitelja njihovo pokritje z večjimi bonitetami;

- porast zalog pri nas - od nekdanjih nepomembnih na sedanjih 80.000 kosov svinčenega stekla v povprečju (ob koncu zadnjih petih mesecev);

- pritisk na konsignacijski način prodaje; kar pomeni, da iztržimo denar za blago šele takrat, ko je le-to dejansko prodano.

Vse zahtevnejši proizvodni programi!

Zavedajoč se dejstev in razmer, v katerih smo se znašli, smo zlasti v izvozu, pa tudi ne domačem trgu, poskušali odkrivati nove možnosti za prodajo mimo že utečenih virov oziroma že osvojene klientele. Navezali smo stike s petimi potencialnimi močnimi partnerji v izvozu, kar delno že daje rezultate (primer je Wedgewood, novi program AMC-eja, Gorham itn., več pa še lahko pričakujemo!). Pri tem je treba posebej poudariti, da je kakovostna zahteva novih programov večja od sedanjih kakovostnih zahtev Department-Store-ov.

Težji tržni pogoji, posledica katerih so: naročanje manjših količin, težje planiranje in krajši dobavni roki, zahtevajo od nas vse bolj odgovoren pristop in odnos do dela, večjo delovno zavzetost, večjo disciplino pri obvladovanju do sedaj neugodne in zahtevne proizvodno-prodajne situacije, ki pa ni nerešljiva!

V uvodu smo napisali, da načrtujemo letos povečanje proizvodnje in prodaje za 27%. Če upoštevamo, da cen v izvozu za letos nismo povečali in da je njihovo povečanje na domačem trgu tudi izredno vprašljivo, se samo po sebi vsiljuje vprašanje, ali smo tako napet plan sploh zmožni uresničiti?

Na izvoznem področju moramo računati na dinarjev drsni tečaj do čvrstih valut; seveda ob pogoju, da izvozimo za 7,845.000 ZDA dolarjev!

Na domačem trgu pa so stvarne možnosti za racionalizacijo že dokaj starega sortimenta, ki ga bo delno treba zamenjati z novimi programi.

Analiza celovitih proizvodnih razmer kaže, da je naša produktivnost v količinskem smislu zadovoljiva, **žal pa ne dosegamo zaželene kvalitete ali kakovosti!** Nit prenizke kakovosti se vleče vse od komercialnega planiranja in proizvodnega planiranja ter potem naprej, saj dosegamo preveč različno kvaliteto izplenov pri proizvodnji določenega sortimenta oziroma artikla in se nadaljuje do preveč različnega finančnega izplena. Priznati moramo, da je naš proizvodni sortiment izredno širok, razdrobljen, da so kvalitetne zahteve izredno različne in da je včasih napovedovati izredno težko ter negotovo.

V napovedovanju izplena in v predpisovanju proizvodnje smo vse preveč vpeti v splošno veljavna povprečja. Premalo se poglabljamo v posebnosti posameznih sortimentov ali izdelkov v vsaki proizvodni fazi posebej. Kvalitetno opravljanje vsake faze pa je odvisno od samega izvajalca, ki mora na osnovi svoje strokovne usposobljenosti in predhodne pravilne informiranosti nositi vso težo za izpolnjevanje delovnih nalog. Nujnosti takšnega odnosa do dela se moramo zato zavedati vsi, ne le proizvodni delavci, čeprav vemo, da bo osnovna proizvodnja nosila večji del bremena.

V ospredju kakovost izvedbe...

Težko je napovedati v tem prikazu vse akcije, ki so nujne za uresničitev načrtovanega povečanja proizvodnje

in prodaje... Zagotovo bo nujen premik v organizaciji vsega proizvodnega procesa. Naša skupna obveznost je, da zagotavljamo in posredujemo do slehernega delavca - izvajalca nalog - več uporabnih informacij.

Poenostavimo razmišljanje na naročilo nekega izdelka v količini 100 (sto) kosov, ki jih moramo odpremiti kupcu...! In da bi bil primer nazoren, odmislimo komercialno plat posla ter samo predpisovanje nalog proizvodnji, čeprav je tudi to pomembno, a ni stroškovno veliko.

Glavni stroški se porajajo v proizvodnji. Ponavadi razpolagamo z vsemi kvalitetnimi zahtevami za naročeni kos. In tako so pred izvajalca postavljene povsem določene naloge, ki ga morajo spodbuditi k razmišljanju o kakovosti njegovega dela. Pri tem pa seveda vplivajo objektivni in čisto osebni dejavniki. Postavlja se vprašanje, ali že dovolj razmišljamo o vsem tem, na primer, pri peči, da bo treba zaradi slabe steklene mase izpihati enkrat več kot 150 kosov in drugič manj, da proizvodnje ne bi ponavljali samo zato, ker moramo kupcu pač dobaviti 100 dobrih kosov... Takih primerov za razmišljanje pa je toliko, kolikor je posameznih faz pri izdelavi enega izdelka. Naši izpleni bi bili pri takšnem odnosu do dela in delovnih nalog zagotovo veliko boljši, s tem pa bi bili boljši tudi naši končni rezultati.

Druga recepta za dosego načrtovane rasti proizvodnje, prodaje in sredstev za osebne dohodke ni! Stvarno gledano je od nas vseh in od naše zavzetosti odvisno, ali bomo dosegli, kar sedaj sprejemamo oziroma potrjujemo!

ZLATKO NOVAK

Popravite v delovnem koledarčku!

16. julija - delovna sobota

V delovnih koledarčkih, ki ste jih prejeli januarja, nam jo je tiskarski skrat hudo zagodel. Povzročil je neljubo pomoto. Ni namreč res, da bo sobota, 16. julija, prosta. Bo delovna! Zato bi morala biti označena belo. Tako je, namreč, sklenil delavski svet steklarne in tako smo tudi objavili v lanskoletni decembrski izdaji »Steklarja«!

Zato predlagamo, da si svoj delovni koledarček popravite! Tudi na hrbtni strani delovnega koledarčka je razvidno, da smo za letos načrtovali 21 delovnih dni v juliju in da je pomotoma izpuščena delovna sobota, 16. julija!

PROSIMO ZA RAZUMEVANJE!

Kaj nam dobrega prinaša?

Razprave o poslovanju in gospodarjenju v lanskem letu so za nami. Da bo letošnje leto glede tega zares težko, sploh ne gre izgubljati besed. Zato je boljše, če nekoliko pobliže pogledamo, kaj nam prinaša oziroma obeta družbeni dogovor o usmerjeni delitvi dohodka v letu 1983 ali, kot smo po domače rekli, resolucija.

Osebnih dohodki odvisni od uspešnosti gospodarjenja...

V letošnjem dogovoru je v ospredju bistven vsebinski premik v delitvi sredstev za osebne dohodke. Ker smo ugotovili, da dohodek ni tista kategorija, ki v zadostni meri kaže v uspešnost gospodarjenja organizacije združenega dela, saj je visok dohodek lahko tudi posledica visoke ravni cen, tržnih ali izjemnih drugih ugodnosti, ugodnega ploščaja določene panoge v primarni delitvi itn., so postali pomembnejši drugi – kazalci o uspešnosti poslovanja. Sicer pa je letošnji dogovor spremljajoči dokument letošnje resolucije o družbenoekonomskem razvoju.

Osebnih dohodki bodo tako letos v globalu naraščali za 35% počasneje od naraščanja dohodka, kar kaže, da so možnosti za naraščanje sredstev za osebne dohodke letos bistveno manjše, kot so bila v lanskem letu. To pa bo imelo pri predvidenem letošnjem povečanju cen za posledico tudi nadaljnje zmanjšanje realnih osebnih dohodkov, to je v njihovi kupni moči. Ker pač mora biti ta del stabilizacijskega bremena kar najbolj pravično porazdeljen..., kakor je zapisano v razlagi že omenjenega dogovora.

Osnovne novosti v resoluciji o delitvi osebnih dohodkov so te:

1. Le dohodek, ki je rezultat boljših delovnih in poslovnih dosežkov, je lahko osnova za rast sredstev, namenjenih za osebne dohodke.

2. Le na podlagi boljših delovnih dosežkov in boljšega poslovanja, kar delavci dosežejo in izkažejo tudi z večjim dohodkom, se lahko povečajo sredstva za osebne dohodke.

3. Pri razporejanju dohodka in oblikovanju sredstev za osebne dohodke je treba doseči zmanjšanje neupravičenih razlik v višini osebnih dohodkov delavcev na posameznih področjih in med področji družbenega dela.

4. Osebnih dohodke delavcev v organizacijah združenega dela, ki izkazujejo pri svojem poslovanju izgubo, se mora uskladiti na nižjih ravneh.

5. Delo delavcev, ki opravljajo bolj produktivno delo in zlasti še v težjih

delovnih razmerah, ter ustvarjalno delo se mora bolj primerno vrednotiti.

Proizvodnost, gospodarnost, donosnost, izvoz...

Ti kriteriji bodo najpomembnejši pri delitvi sredstev za bruto osebne dohodke. Zato velja še enkrat poudariti, da gre za tako imenovano maso sredstev za bruto ali kosmate osebne dohodke in ne za povprečne neto ali čiste osebne dohodke!

Organizacija združenega dela bo lahko povečala in izplačala sredstva za osebne dohodke, če bo:

● **POVEČALA PRODUKTIVNOST:** Za vsak odstotek povečanja fizičnega dela na zaposlenega delavca (proizvodnja v kilogramih ali kosih) bodo osebni dohodki lahko povečani za največ eno odstotno točko.

● **IZBOLJŠALA GOSPODARNOST POSLOVANJA:** Če bo izboljšano razmerje med porabljenimi sredstvi in celotnim prihodkom, se lahko za vsak odstotek tega povečanja prizna povečanje sredstev za osebne dohodke za največ eno odstotno točko.

● **IZBOLJŠALA DONOSNOST POSLOVANJA:** Če bo izboljšana donosnost uporabljenih poslovnih sredstev, se lahko za vsak odstotek tega povečanja poveča tudi sredstva za osebne dohodke za največ eno odstotno točko.

● **DOSEGALA SPREJETI PLAN KONVERTIBILNIH DEVIZNIH PRILIVOV:** Za vsak odstotek deleža konvertibilnega deviznega priliva v celotnem prihodku se lahko, če dosega usklajen plan, poveča sredstva na osebne dohodke za največ 0,20-odstotne točke.

● **DOSEGALA BOLJŠE RAZMEREJE MED KONVERTIBILNIMI DEVIZNIMI PRILIVI IN ODLIVI,** kot je sprejeto v usklajenem planu SISEOT (Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino).

Dodatno, upoštevajoč vse navedene kazalce, lahko organizacija združenega dela upošteva za povečanje sredstev, namenjenih za osebne dohodke, še 20% dosežene stopnje rasti dohodka. Seveda pa vsi navedeni kazalci ne po-

menijo nič, če se dohodek ustrezno ne poveča!

V delovnih organizacijah, ki izvažajo na konvertibilna območja, pa se lahko osebni dohodki povečajo do stopnje rasti čistega dohodka, če po vseh navedenih kriterijih – vključno s prilivi iz izvoza – presega to splošno mejo, da morajo osebni dohodki naraščati za 35% počasneje od dohodka.

Tudi pri nas počasnejša rast osebnih dohodkov!

In kaj pomeni družbeni dogovor za našo delovno organizacijo? Prav gotovo precej počasnejšo rast sredstev za osebne dohodke kot pretekla leta, saj smo zadnja štiri leta od osemindvajset-odstotnega zaostajanja naših osebnih dohodkov za republiškim povprečjem sedaj izenačeni s povprečnim osebnim dohodkom v gospodarstvu SR Slovenije.

Posamezni člani dogovora kažejo naslednje: Donosnost in ekonomičnost bo glede na napovedane stopnje rasti cen bo res težko izboljšati. Tudi produktivnosti pri ročni proizvodnji, pretežno usmerjeni v izvoz, pri vse zahtevnejših kriterijih kvalitete ni mogoče izboljšati za več kot odstotek ali dva odstotka, ali pa niti za toliko ne. Tako nam največ pomeni kriterij o izpolnjevanju usklajenega plana deviznih prilivov. Podrobnih planov razporejanja dohodka po temeljnih organizacijah, ko sem sestavljal ta prispevek, še nismo imeli. Z okvirnim planom pa smo predvideli, da bo rast dohodka nizka, za kakšnih 10 odstotkov, medtem ko se bo dohodek povečal še nekoliko manj oziroma počasneje. Zato lahko tudi masa sredstev za bruto osebne dohodke po določitih tega dogovora v najboljšem primeru poraste največ do rasti čistega dohodka. In ta stopnja bo nizko planirana – za manj kot 10 odstotkov, kar pomeni največ takšno rast mase sredstev za osebne dohodke, in pri povečanju števila zaposlenih, pri višjih prispevkih iz bruto osebnih dohodkov povečanje povprečnih neto osebnih dohodkov za 5 do 6 odstotkov!

Tako je letošnja resolucija zastavljena in tako načrtujemo; če se bodo med letom bistveno spremenile poslovne razmere, pa podpisniki dogovora predavajo možnost, da se dogovor spremeni oziroma dopolni zaradi odstopanj od resolucijskih usmeritev!

ZLATKO NOVAK

Obisk steklarjev iz Kitajske

Zanimali so se za proizvodnjo kristalnega stekla

Štiri dni, od 26. do 28. januarja, so bili na obisku v naši steklarni steklarji iz daljne Kitajske. Do njihovega srečanja z nami je prišlo na njihovo pobudo in s posredovanjem Zavoda SRS za mednarodno znanstveno, tehnično, kulturno in prosvetno sodelovanje. Pred obiskom pri nas so bili Kitajci še gostje v steklarni v Paračinu in v steklarni Hrastnik. K nam in v ostali dve steklarni so prišli, da bi izmenjali izkušnje na proizvodno-tehničnem in tehnološkem področju pri proizvodnji stekla.

Na Kitajskem je 500 steklarn

Kitajsko delegacijo so sestavljali: Lin Shen Gmei, ki na ravni ministrstva odgovarja za steklo, ki je namenjeno široki porabi, inženirja Chen Shen iz Tianjin Glass Product Industry in Hou Bau Qian iz steklarne Dalian v kraju Gangjinzi ter prevajalec Zhu Chao Cheng, ki se je – mimogrede povedano – naučil srbsko-hrvaškega jezika kar v Pekingu, kjer se je z organiziranimi izobraževalnimi metodami mogoče naučiti skoraj vse jezike sveta. In če ste se pri branju njihovih imen preveč trudili, da bi jih pravilno izgovorili, potem vedite, da se jih izgovori v zaporedju takole: Lin Šn, Čen Šu, Ho Ba Čen in Ču Čau Čen!

Upam, da mi geografi ne bodo zamerili pri naštevanju naslednjih podatkov: Da je Kitajska po številu prebivalstva šestinštiridesetkrat večja in po površini sedemintridesetkrat večja od Jugoslavije. Je med najbolj naseljenimi deželami na svetu, ker je le ena tretjina sicer ogromne površine rodovitna. Od nas do Pekinga je približno 14 ur letenja z reakcijskim letalom, medtem ko traja vožnja z vlakom od nas do tja kar 14 dni.

Zares težko je razmišljati o deželi, v kateri živi več kot milijarda ljudi; težko si je zamisliti vse njene razsežnosti, čeprav je zadnja leta nekaj bolj poznana, a še vedno v marsičem skrivnostna... Dvesto let bi morali mi, v rogaški steklarni proizvajati, da bi vsak Kitajec prejel po en naš izdelek kot suvenir ali spominek iz naše steklarne!

Kitajska je poznana po več tisoč letih stari porcelanski in svilarski obrti. Taka igra še vedno pomembno vlogo v mednarodnem prostoru. In razvoj proizvodnje stekla je bil na Kitajskem največkrat povezan z razvojem proizvodnje porcelana, seveda pa velja tudi obratno. Sami začetki proizvodnje stekla segajo sicer daleč nazaj, res pa je, da na Kitajskem na tem področju niso zabeležili vidnejših uspehov.

S tem seveda ni rečeno, da na Kitajskem steklarstva ni. Res pa je, da zaradi drugih prednostnih nalog v splošnem razvoju na tem področju niso namenili kdo ve kako velike pozornosti, pa je prišlo zaradi tega celo do stagnacije. Vsekakor pa drži podatek, da ima Kitajska 500 steklarn!

V okviru ministrstva za lahko industrijo je steklarstvo razdeljeno na tri skupine in sicer na področje za proizvodnjo ravnega stekla, na področje za proizvodnjo embalažnega stekla in na področje za proizvodnjo stekla, namenjenega široki porabi. Po izjavi kitajskih gostov je proizvodnja stekla pri njih na dokaj nizki tehnični stopnji.

Kitajci se zanimajo za proizvodnjo svinčenega brušenega stekla

Steklarna iz Gangjinzija, v kateri so pred nedavnim pričeli proizvajati brušen svinčev kristal. Tega pa na Kitaj-

skem ni mogoče kupiti, ker celotno proizvodnjo namenjajo izvozu.

Verjetno se tako postavi vprašanje, kakšno je to steklo, kakšne kakovosti je? Velja preprosta ugotovitev: kakovost stekla in kakovost njegove obdelave sta sicer na nižji ravni od kakovosti v naši steklarni. Pri tem pa ne smemo mimo ugotovitve, da smo že sami videli pri firmi AMC brušene izdelke iz svinčenega kristala, narejene na Kitajskem, katerih cene so bile približno trikrat nižje od naših!? In če upoštevamo še dejstvo, da so Kitajci skromni ljudje in da je osebni dohodek tamkajšnjega steklarja približno osemkrat nižji kot pri nas, moramo v bodoče resno računati z njimi in postaviti pod vprašanje konkurenčnost čiste roke.

Gostje s Kitajskega so se med svojim obiskom pri nas zanimali za mnoge podrobnosti našega dela in poslovanja, zlasti tehnične in proizvodne navedbe. Vpraševali so zelo natančno. Odgovarjali pa smo jim po naši najboljši moči, čeprav prav vseh nadrobnosti le ne gre izdati... Sicer pa so bili s sprejemom pri nas zadovoljni. Nasloh so navdušeni nad Jugoslavijo. In mi? Prepričali smo se, da so Kitajci res prijazni ljudje, zelo skromni. In da, kar se obiska steklarjev tiče, prav na področju ročne proizvodnje kristalnega stekla vidijo precejšnje možnosti za svoj razvoj.

JOŽE PELKO, inž.

Po končanem obisku so bili gostje s Kitajske zelo zadovoljni – foto Z. Novak

Pred komunisti osnovnih organizacij steklarne...

Aktualna naloga

V vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov Slovenije in tudi v drugih oblikah organiziranja zveze komunistov potekajo zavzete priprave na letne programske seje. Na njih morajo komunisti celovito oceniti družbenopolitične razmere v svojih okoljih, oceniti uresničevanje politike ZK v preteklem obdobju in še zlasti po obeh kongresih ter sprejeti poročila o svojem delu in programske usmeritve za svoje delovanje v prihodnjem obdobju.

Da bi komunisti mogli to nalogo kar se da uspešno opraviti, je komisija centralnega komiteja ZKS za organiziranost, razvoj, kadrovsko politiko in usposabljanje v zvezi komunistov pripravila obširno gradivo o aktualnih nalogah in vprašanjih pri utrjevanju idejne in akcijske usposobljenosti ter organiziranosti ZKS. Gradivo mora služiti kot smernik za razpravo v vseh osnovnih organizacijah in s poudarkom na razmerah v njih.

Pri pripravi ocene o delovanju v preteklem obdobju je treba predvsem oceniti politične okoliščine, v katerih se politika ZKS uresničuje, ter oceniti tudi aktivnost osnovnih organizacij in vsega članstva ter vsakega člana. Pri tem je treba upoštevati takó komunistovo aktivnost v njegovi osnovni organizaciji ZKS kakor tudi v širšem okolju, to je na njegovem delovnem mestu in v kraju, kjer prebiva. Prav tako je treba oceniti, kako so se osnovne organizacije akcijsko vključevale v razreševanje gospodarskih in vseh drugih težav in kako so uspele mobilizirati vse delovne ljudi. Preteklost namreč kaže, da so se osnovne organiza-

cije preveč zapirale v lastne okvire in premalo delovale med vsemi delavci. Tako mnogi izmed sprejetih sklepov in stališč niso bili uresničeni tudi zato, ker ni bilo prave podpore celotnega kolektiva. S tem pa je bila tudi oslABLJENA akcijska usposobljenost osnovnih organizacij, ki so zato ostajale v svojih prizadevanjih osamljene.

V skladu z naloženimi nalogami so se sestale tudi vse osnovne organizacije ZK v steklarni, ki pa se niso končale pri obravnavanju že omenjenih vprašanj. Iz maloštevilnih razprav je mogočo razbrati, da nekateri komunisti še niso v celoti dojeli nalog, ki so jim naložene. Prav tako je tudi očitno, da je med nami še opaziti ozko, lokalistično miselnost in težnjo po uveljavljanju parcialnih interesov. Vse preveč je tudi primerov molčečnosti na sestankih in izmikanje načelu o demokratičnem centralizmu, po katerem je dolžnost in pravica vsakega člana zveze komunistov povedati svoje mnenje o vsakem vprašanju, pri tem pa sprejete sklepe in stališča uresničevati, četudi se z njimi ne strinja. Premalo so tudi obdelane in upoštevane metode dela osnov-

nih organizacij in njihovih članov, posledica česar je velik delež neuresničenih sklepov in stališč. Vse prepogosta pa je tudi težnja, da organizacije ZK prevzemajo funkcije, ki sodijo v pristojnost organov samoupravljanja, in oblikujejo razne komisije za urejanje določenih problemov, čeprav to ne sodi v pristojnost zveze komunistov. Svoje sklepe in stališča bi morale osnovne organizacije uresničevati z ustvarjalnim delovanjem njihovih članov v organih samoupravljanja in v delegatskih skupščinah. Pogosti so bili tudi primeri pasivnosti in oportunitizma, torej nedelavnosti in preračunljivosti, kar vse je slabilo moč osnovnih organizacij.

V razpravah so komunisti zavzeli stališča, da je treba s takimi in podobnimi primeri vedenja čim prej obračunati, kajti veliko število komunistov še ne pomeni zagotovila za kvalitetno in uspešno delovanje osnovnih organizacij zveze komunistov.

Komunisti so se dogovorili, da bo treba v steklarni čim prej pripraviti akcijsko konferenco, ki bo povezala vse osnovne organizacije ZK pri razreševanju vseh tistih vprašanj, ki so skupne narave, in za primere navedli: dohodkovne odnose, nagrajevanje, razvojne načrte in podobno.

Glede na to, da je v steklarni še veliko nerazrešenih problemov, ki imajo pomembno težo, so se komunisti dogovorili, da se vse osnovne organizacije še enkrat sestanejo na svojih sestankih in na njih poskušajo razrešiti nako-pičena vprašanja.

Na osnovi ocene o dosedanjem delovanju morajo osnovne organizacije izdelati delovne načrte za svoje delovanje v naslednjem obdobju, v njih pa je treba zlasti upoštevati: družbenoekonomske odnose in gospodarsko ter družbeno stabilizacijo, delo in odgovornost komunistov v vseh institucijah političnega sistema, splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito ter idejno, akcijsko, organizacijsko in kadrovsko krepitev zveze komunistov.

Pri vsem tem pa je treba izhajati iz kongresnih in drugih listin in hkrati upoštevati širšo družbeno usmeritev, ki mora postati vodilo za nadaljnje aktivnosti osnovnih organizacij.

ALOJZ JUHART

In še skupni posnetek za spomin na kitajske steklarje v rogaški steklarni! – foto Z. Novak

Družbenopolitično življenje v tozdu Dekor

Bodo mladi uresničili zastavljeni program?

Če govorimo o družbenopolitičnem delu delavcev v tozdu Dekor, bi bilo krivično prezreti marljivo delovanje osnovne organizacije Zveze komunistov Slovenije. Na njenih rednih sestankih so na tapeti vsa problematična vprašanja kolektiva. Zadovoljivo je tudi delovanje osnovne organizacije sindikata, ki je lani poleg drugega pripravila in izpeljala tudi tradicionalni 7. steklarski ples in potem še kolektivni izlet. Toda v tem sestavku sem se namenil spregovoriti o osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine v tozdu, torej o mladini.

Že dobrih pet let je preteklo, odkar je mladinska organizacija brusilnice Kozje prejela lepo priznanje kot ena med najboljšimi v občini. Potem je njena dejavnost precej zamrla. Morebiti tudi zato, ker smo vse sile usmerili v delo novoustanovljenega tozda in v delovanje v njem potrebnih organov samoupravljanja. Sedaj pa moramo spet zapisati, da je naša mladinska organizacija spet na poti, da stori nekaj več...

Za kaj gre? Sveže izšolani predsednik (lani je dokončal trimesečno politično šolo!) Daniel Štruc je s svojim predsedstvom pripravil zanimiv program, ki ni le mladinski, ampak je, lahko rečemo, tudi dovolj življenjski za ves kolektiv. Ob tem, da vsebuje nekaj akcij za zблиževanje terenskih organizacij osnovnih organizacij ZSMS, športnih aktivnosti, likovnih akcij itn., ima tudi reke in zadolžitve ter načine

za preverjanje, kako se naloge uresničujejo. Vsebuje pa tudi manjše investicijske posege.

Ko smo nekako zvedeli, da tozda ne bo letos imel možnosti za opremo vzorčne sobe, ki je po površini kar velika, je padla zamisel, naj bi to speljala naša mladina ob pomoči vseh. Izhodiščna ideja je bila: vzorčna soba je lahko marsikaj – šahovski klub, čitalnica, družabni prostor, mladinski klub s televizijo, razstavni prostor itn. In od besed k dejanjem! Že od pusta sem prireja naša osnovna organizacija ZSMS srečolov, katerega izkupiček naj bi navrgel kakšnih 50.000 dinarjev. Sledil bo steklarski ples 1983, ki naj bi prinesel dodatna sredstva. Misel dozoreva: klub bo tudi vzorčna soba, sicer bolj skromna. Bo pa in ob volji vseh mora biti!

Druga akcija, ki bo udarniška in je zapisana v programu, je ureditev par-

ka pred obratom. Sama njegova lega in že načeta prostorska rešitev ponuja: klopce iz deblovine, še 88 vrtnic za našega idola Tita, in če ne bi bilo preveč razkošno, še skromen vodomet. Akcija že poteka: marsikdo izmed naših sodelavcev bo podaril hrastovo deblo; orodje je doma; še zlasti, če je tu dobra volja. In tudi park bo. Čisto pravi, udarniški!

Tretja večja želja je zapisana v programu. Uresničili naj bi jo etapno. Prej grmičasto okolje, sedaj malo izravnana površina na koncu stavbe, naj bi postala športno igrišče, ki bi lahko ponosno gostilo športna srečanja naših sodelavcev in sodelavcev iz drugih tozdov steklarne v Rogaški... Zgraditi tako igrišče pa je, seveda, velik zalogaj. Zlasti finančni. In če pri tem naši mladinci ter ves kolektiv letos ne bodo uspešni, ne bo nič hudega. Bodo delo pač preložili na drugo leto.

Torej je osnovna organizacija ZSMS tozda Dekor v Kozjem napovedala resno delo. Zato bo prav, če dobi v svoji zavzetosti podporo prav slehernega člana kolektiva, saj bodo rezultati začrtanega dela lahko v ponos vsemu kolektivu v Kozjem, lepo urejen obrat s parkom in s cveticami pa bo majhen prispevek za lep videz prostora spominskega parka Trebče.

– ček

Pomemben sklep zbora delovnih ljudi tozda Dekor

Zrelost na izpitu

Leto 1982 je za nami in januar ter februar sta bila meseca, v katerih smo razpravljali o svojem delu in gospodarjenju v minulem letu. Lahko bi rekli, da smo v Kozjem razvili sistem za spremljanje delovnih dosežkov vsakega delavca in našega skupnega dela v tolikšni meri, da smo že takoj po izteku leta vedeli, kakšni bodo podatki o lanskoletnem poslovanju in gospodarjenju!

Vseskozi je bila naša osnovna zahteva: Ugotavljati proizvodne rezultate. Res pa je, da smo se pač morali tudi poglobljati v probleme dohodkovnih odnosov med tozdi, ker smo bili v poslovnih uspešnosti, kljub nekaterim so-

lidnim delovnim rezultatom, dokaj na prepihu.

Pa pustimo preteklost in rajši povejmo, kaj smo si zadali kot svoje obveznosti za letos!?

Kljub temu, da vemo, kako je sta-

rošna sestava naših sodelavcev in njihova delovna izkušnost na nižji ravni kot v Rogaški in da imamo zaradi tega tudi nižjo točkovno strukturo, je zbor delavcev naše temeljne organizacije sklenil, da bo mogoče vrednost točke v dogovorjeni višini na ravni steklarne v našem tozdu izplačati le, če bo fizični plan proizvodnje mesečno prekoračen za 12%, če bodo odpadki pod normativom in če bo dohodek po bilančnem preverjanju v okviru plana ali nad njim oziroma enak kot v drugih temeljnih organizacijah.

Da naloga sploh ni lahka, najbrž ni treba posebej poudarjati. Še zlasti ne, ker tudi leto načrtujemo povečanje števila zaposlenih za 15%, saj to pomeni, da bomo imeli tudi letos veliko dela z uvajanjem novih, mladih sodelavcev.

In ko smo ugotavljali svoje lastne

možnosti, smo bili dokaj samokritični, saj dobro poznamo lastne slabosti in tudi notranje rezerve. Toda organizacija dela nam, gledano optimistično, daje možnosti, da svojo učinkovitost povečamo za kakšnih 10 odstotkov – tako v količini kakor tudi kakovosti dela.

Nikakor se nismo mogli sprijazniti, da ostanemo pri tolerančnem najnižjem učinku 82% individualno ali posamično, kar je bilo po pravilniku o nagrajevanju še sprejemljivo. Zato je zbor delovnih ljudi potrdil predlog, da je ta najnižji učinek v bodoče najmanj 92%. Če bo ta nižji po delavčevi krivdi, bo moral razliko nadomestiti v naslednjem mesecu z dodatnim delom.

Slabost našega malega kolektiva je tudi nihanje bolniških izostankov z dela. Četudi smo v okvirih naše organizacije združenega dela po deležu delavcev, ki so odsotni zaradi bolniških dopustov med boljšimi, s 6,5-odstotnim deležem take odsotnosti z dela nismo zadovoljni. Naš kolektiv je namreč zelo mlad in bi moral biti potemtakem

»bolj zdrav«. Objektivni razlogi za to pa vendarle so: nega otrok in porodniški izostanki z dela, saj je med nami veliko delavcev, ki imajo mlade družine in kar dosti otrok.

Ko sem pisal ta sestavek, sem že vedel, kako smo delali v letošnjem januarju. Boljše kot v lanskem novembru in decembru, toda smo po naši oceni prekoračili le za dobra dva odstotka. Zato bo januarjsko izplačilo neglede na družbeni dogovor, ki dopušča izplačati več, manjše. V prvi polovici letošnjega februarja smo delali že boljše in če bomo pri tem vztrajali ves mesec, bodo fizični kazalci lahko celo rekordni za dosedanjo zgodovino tega našega malega kolektiva.

Sredstva za osebne dohodke, ki jih razdelimo medse, morajo biti v strogi odvisnosti od delovnih dosežkov v posameznih mesecih in hkrati v okvirih, ki jih določa enotna politika o delitvi sredstev za osebne dohodke v steklarni.

Lansko leto je bilo za kolektiv iz Kozjega polno novosti. Če se spomni-

mo, smo v tem letu doživljali sklepna gradbena dela za zagon pomembne investicije, za katere otvoritev smo pripravili proslavo. Vpeljali smo tudi novo organizacijo dela v oddelkih: lakiranje, poliranje, grobo brušenje, končni pregled, pakiranje, skladiščenje itn. Zgodilo se je torej marsikaj, zato ni nič posebnega, če smo imeli tudi mnogo problemov tehnične ali povsem subjektivne narave.

Pri vsem tem lahko rečemo, da si oprostimo manjše spodrsljaje, ki so jih z razumevanjem sprejemali tudi v naši matični steklarni. Toda šola je mimo, čeprav poznamo pregovor o večni potrebnem šolanju.

Kozjanci smo s pogumno sprejeto lestvico ali skalo potrebnih učinkov naredili sebi cilj: **ustvarjati več, boljše in gospodarneje ne le zaradi opravičevanja sebi izplačanih osebnih dohodkov, temveč tudi za izkazano nam zaupanje kolektiva iz Rogaške in vse družbe**, ki so nam omogočili lani zgraditi in pognati nov obrat.

JOŽE BOŽIČEK

Kako zagotavljati zadovoljivo prehrano med delom?

Težave vse večje ...

Gospodarsko leto 1982 je za nami ... Govorimo, da je bilo težko, pa smo vendarle uspešno prebrodili težave, s katerimi smo se ubadali zlasti v drugem polletju.

Ob splošnem občasnem pomanjkanju nekaterih osnovnih prehrabnih izdelkov, mesa in mesnih izdelkov smo delavci temeljne organizacije Delavska restavracija v lanskem letu zagotavljali povprečno vsak delovni dan 1.110 obrokov hrane ali 308.000 obrokov v vsem letu. In to z ustreznimi količinami ter kalorično vsebnostjo! Če dodamo temu še pripravo hrane za razne proslave, kot so bile za 29. november ob srečanju z upokojenci, za dan žena, za razne občne zборе in podobno, kar tudi ni malo, sta obe številki – seveda – še večji.

Razmere pa so se bistveno spremenile ...

Za vso pripravljeno hrano v lanskem letu smo porabili: 71.750 kg kruha, 19.061 kg krompirja, 10.723 kg govejega in telečjega mesa, 6.706 kg svinjskega mesa, 5.392 kg sladkorja, 4.173 kg masti, 4.130 kg perutnine, 3.583 kg fižola, 2.653 kg drobovine, 2.105 kg olja, 1.549 kg rib, 302 kg kave itn. Dodati je treba še 71.750 jajc in še marsikaj, kar smo porabili za pripravo vse razdeljene hrane.

Za nakup in dostavo vseh naštetih količin prehrabnih izdelkov in prehrabnih surovin je bilo treba pred leti samo naročiti, in že so grosisti hitro dostavili potrebne količine. Sedaj pa je to le še preteklost! Lahko samo obujamo spomine na tiste čase, saj imamo z nabavo hrane sedaj težave, ki jih je komaj mogoče opisati. Od naročenega prejemo le kakšnih 30 do 40 odstotkov, zato moramo manjkajoče iskati drugod, velikokrat tudi v kilogramskih količinah ali litrih po trgovinah v domačem kraju ali v bližnji okolici. To je skoraj tako, kakor velja za gospodinje oziroma gospodinjstva. Kljub temu pa si kakršnega koli zmanjšanja kakovosti hrane ne smemo privoščiti, saj moramo sodelavcem vsak delovni dan omogočiti, da s kakovostnimi obroki hrane nadomeščajo med delom porabljeno energijo.

Pripravljali bi radi raznovrstno hrano!

Naša želja je, da bi pripravljali kar se da raznovrstno hrano primerne kakovosti in kalorične vrednosti. Toda že

naštete težave nas velikokrat prisilijo v enoličnost in v kratkem času ponavljajočo se prehrano.

Človek je živo bitje in se kaj hitro navadi določenih stvari, toda tudi naveliča se jih, pa zato hoče tudi kaj boljšega. To velja tudi za prehrano, ko se z leti spremeni občutek za realnost ali stvarnost. Še posebej, če človek ne pozna hrane, ki je dosegljiva drugod, in ko zato nima možnosti za primerjanje. Od tod tudi posamične in občasne pripombe. Seveda tiste, ki niso zlonamerne in žaljive, radi slišimo in so nam dobrodošle. In dobrih ne manjka, ki so gotovo tudi eno izmed meril o naši kakovosti in količnosti. Tako pravijo občasni gostje v obratu družbene prehrane, ki jedo naše malice (to so na primer šoferji, serviserji itn. pa tudi sodelavci iz komerciale). Zlasti taki, ki so sicer navezani na hladno prehrano iz trgovin ali na občasno toplo prehrano, kjer koli pač pot nanese, hvalijo naše tople obroke!

Kakovost hrane je zadovoljiva. Pa bo taka tudi ostala?

V primerjavi z drugimi organizacijami združenega dela sodimo, da imamo pri nas v steklarni nadpovprečno po količini in kalorično hrano. In prav je

tako, saj je tudi delo naših sodelavcev nadpovprečno težko in zahtevno, pa je zato izguba energije med delom velika. Toda sedaj smo pred odločitvijo, ali ohraniti tako kakovost hrane in zato iz lastnih žepov ter iz sklada za regresiranje prehrane nameniti nekaj dodatnih sredstev, ali pa ostati pri dosedanjih obremenitvah in zaradi tega kakovost oziroma količino obrokov zmanjšati?

Prve letošnje podražitve mesa in še nekaterih drugih prehrabnih izdelkov ter še predvidene (Nekatere so med tem, ko je avtor pisal ta sestavek, do njegovega natisa v časopisu – urednikova opomba!) kažejo, da je sedaj cena za topli obrok 61,32 dinarjev. To pa pomeni, da je že sedaj njegova vrednost – brez stroškov za pokritje zakonskih obveznosti, za energijo in ogrevanje ter za osebne dohodke zaposlenih v tozdu Delavska restavracija, ki predstavljajo 19,35% – presega sedanja razpoložljiva sredstva za topli obrok, saj smo jih predvideli po 60 dinarjev za obrok.

Po stališčih Zveze sindikatov Slovenije je letos možno nameniti največ 10 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu RS Slovenije za regresiranje prehrane delavcev med delom, torej mesečno največ 1.400 dinarjev, ter prispevek vsakega posameznika. S takim razmerjem in višino regresa sta sindikat in družba opredelila odnos do prehrane delavcev med delom in tudi to, da se tam, kjer želijo več hrane in boljše kakovosti, lahko dogovorijo o večji lastni udeležbi zanj.

V steklarni menimo, da bi si morali prizadevati še za kaj več! Poleg toplega obroka (malice) bi morali v vseh obratih družbene prehrane zagotavljati delavcem tudi kosila, če le-ti to želijo. V to nas vse bolj sili tudi spremenjeni delovni čas, saj ostaja vse manj razpoložljivega časa za pripravljanje kosila doma. In v večini primerov, če sta zaposlena oba starša, nimajo pa doma ne starih staršev ali drugačne pomoči, postaja družinsko kosilo sedaj

že združeno z večerjo. To pa ni najbolj primerno!

Na osnovi vsega napisanega je očitno, da se bodo morali delavski sveti temeljnih organizacij na naslednjih sejah odločiti o predlagani spremembi za ceno toplega obroka. Ta naj bi bila v bodoče po 80 (osemdeset) dinarjev.

V primeru odločitve za prvo varianto naj bi delavec za topli obrok namenjal sam po 15 dinarjev, medtem ko naj bi se iz sredstev za regresiranje prehrane zanj namenjal po 65 dinarjev.

V primeru odločitve za drugo varianto pa naj bi delavec za topli obrok namenjal sam po 20 dinarjev, iz sredstev za regresiranje prehrane pa naj bi namenjali po 60 dinarjev.

Prav je, da se že sedaj pogovarjamo o predlaganih variantah in da izoblikujemo stališča, ker je neizogibno treba cene za tople obroke povečati. Ne bi pa bilo prav, če bi ubrali drugo pot in zmanjšali količino ter kakovost toplih obrokov!

VALTER JORDAN

Solidarnost in nesolidarneži na preizkusu

Vsakdo je pokazal svoj obraz

K pisanju tega sestavka me je spodbudila zadnja akcija sindikata, usmerjena v zbiranje sredstev za omilitev posledic po lanskoletni toči, ki je hudo prizadejala občino Smarje, še zlasti njen južni del.

Kljub nekaterim objektivnim pripombam, da v preteklosti solidarnostna sredstva niso bila uporabljena izključno za tisto, za kar so bila zbrana, pa je bil odziv delavcev predvsem v tozduh Dodelava in Kristal skrajno odklonilen. Ne moremo se pohvaliti, predvsem sindikalni delavci, da smo se akcije lotili zadosti organizirano. Predolgo smo z njo zavlačevali, pa tudi v samih izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikata je bilo čutiti odpor in pomisleke. Toda vse to vendarle ne bi smelo biti vzrok za takšno nerazumevanje solidarnosti med ljudmi!

Ne morem mimo ugotovitve, da smo v tej akciji dovolili uveljavljanje ozkih interesov nekaterih posameznikov ali pa skupin delavcev, ki nikakor niso bili v skladu z akcijo, ki so jo podprle vse družbenopolitične organizacije steklarne na skupni seji, prav tako pa tudi niso bili v skladu s širšim pojmovanjem solidarnosti, ki je v naši samoupravni socialistični družbi eden izmed temeljev za razvijanje na pri-

bližno enakih osnovah oziroma v približno enakih pogojih.

Tudi to akcijo moramo razumeti širše, česar pri nas nekateri nikakor nečejo, saj so na zborih delovnih ljudi nekateri navajali na primer, kot: da za vinograde ne bomo delali »šišta«, ker da so kmetje že sicer dovolj bogati, da za vikendaše ne bomo delali in podobno. Nekatere druge pripombe bi morebiti še bile umestne, če bi se solidarnostno zbrana sredstva res nekontrolirano delila, vendar pa sestav komisije ter kriteriji, ki jih je komisija določila za razdeljevanje sredstev, zagotavljajo njihovo pošteno delitev zares tistim, ki so do njih upravičeni. Širše moramo to solidarnost razumeti zato, ker je bila občini prizadejana ogromna škoda s tem, ker se bo zmanjšal njen družbeni proizvod, posledice po poznanem neurju pa bodo dolgoročne in solidarnostno zbrana sredstva pomenijo za oškodovance regres ali olajšavo za omilitev škode oziroma za hitrejšo odpravo posledic toče.

Solidarnost je in bo prisotna med ljudmi. Vsekakor pa se moramo zoperstaviti vsemu, kar bi kakorkoli pomenilo možnost, da bi jo izrabljali za razna osebna okoriščenja posamezniki, kar se je že dogajalo in kar potem

zlasti oportunistom služi za dober razlog proti solidarnosti.

V steklarni že dolgo nismo govorniki o solidarnostnem dnevu za pomoč s točo prizadetim. Bilo ja veliko najrazličnejših pripomb, vendar so tozdu Osnovna izdelava, Servisne dejavnosti in Dekor ter Kozjem ter delovna skupnost skupnih služb na zborih delavcev najprej sprejeli, da se načrtovani solidarnostni delovni dan dela, vendar tozda Kristal in Dodelava tega nista sprejela tudi na ponovljenih zborih delavcev ne. Največ zaradi velikega zavzemanja nekaj delavcev, da je bila odločitev odklonilna.

Ker predstavljajo temeljne organizacije v steklarni neko celoto, ki naj bi bila med seboj povezana, je nastala dokaj čudna situacija. In končna salomonska rešitev je bila, da delavci tozdu Osnovna izdelava, Servisne dejavnosti in Dekor ter Delavske restavracije in delovne skupnosti skupnih služb dajo za solidarnost sedem ur delovnega dneva, medtem ko naj so v tozduh Dodelava in Kristal zbere podpise, kdo je pripravljen delati en delovni dan za solidarnost.

Toda tudi po tej poti v tozduh Dodelava in Kristal ni bil dosežen bistveni

rezultat, saj je v tozdu Dodelava izmed 167 delavcev s podpisom dalo svoj glas za solidarnostni dan 95 delavcev, medtem ko jih je v tozdu Kristal dalo svoj glas za solidarnostni dan izmed 370 le 130 delavcev. Še najbolj pa je obsoja-

nja vredno vedenje nekaterih nesolidarnih delavcev, ki poskušajo prikriti svojo nesolidarnost z zbadanjem tistih, ki so se opredelili za solidarnost. Očitno je, da bo treba še mnogo trdega političnega in idejnega dela, če bomo

hoteli razmišljanja nekaterih delavcev usmeriti v pravo smer, prav tako pa bomo morali zastaviti tudi vse sile, da se pri razdeljevanju solidarnostno zbranih sredstev ne bi dogajale nepravičnosti!

Zares bajni in neupravičeni zasluži v Steklarski šoli?

Zlonamernost in natolcevanje

V zadnjem času so se v Steklarski šoli in zunaj nje razširile alarmantne govorice o bajnih in neupravičenih zaslužkih posameznikov, predvsem pa mojih. Zato menim, da je prav preveriti podatke, bralci pa sami presodite, ali ja zares posredi izkoriščanje, ali pa gre za zlonamernost in natolcevanje!

Najprej številke!

Moj decembrski osebni dohodek je bil 36.632,82 dinarjev, kar je za približno 20% več, kot je bil moj povprečni mesečni osebni dohodek v ostalih enajstih mesecih preteklega leta, in je bil rezultat naše zelo visoke realizacije ali prodaje v decembru. Za enak delež, torej odstotek, so se povečali v decembru tudi osebni dohodki vseh ostalih delavcev v Steklarski šoli. Mimogrede povedano so steklarski mojstri v decembru zaslužili okrog 27.000 dinarjev, medtem ko so snažilke zaslužile okrog 11.000 dinarjev!

Hkrati z izplačilom osebnega dohodka sem prejel tudi obračunano razliko za svoj teoretični pouk v šoli, ki sem ga imel po sedem ur na teden, kar praktično pomeni eno tretjino učiteljeve učne obveznosti. Razlika 13.811,33 dinarjev mi je bila obračunana za štiri mesece pouka, to je od njegovega začetka v tem šolskem letu – to je od septembra – do konca decembra in sicer na osnovi, da se priznava za vsako uro pouka poldruge (1,5) uro delovne obveznosti. To pa je priznано vsem učiteljem. Pri tem mi, seveda, ure mojega pouka med mojim rednim delovnim časom niso bile obračunane!

Drugi dodatek pa sem prejel 29.499,09 dinarjev kot delno nadomestilo za opravljanje del tehničnega vodja steklarne, ki ga že od maja lani ni več na šoli, saj je prevzel pomembno družbeno funkcijo.

V skladu s pravilniki...

V našem pravilniku o osnovnih merilih za delitev sredstev, namenjenih osebnim dohodkom, ki smo ga sprejeli na referendumu 19. januarja 1978, je v 66. členu določilo, ki pravi:

»Če delavec začasno opravlja tudi del delovnih nalog odsotnega delavca,

dobi poleg osebnega dohodka, ki ga je dosegel pri opravljanju svojih delovnih nalog, še del osebnega dohodka, ki ustreza ustvarjenemu dohodku pri opravljanju delovnih nalog delavca, ki ga zamenjuje. O tem določa svet zavoda na predlog vodje dela ali direktorja.«

V tem smislu sem tudi pripravil predlog svetu šole in sem poleg sebe predlagal še pet drugih delavcev, ki tudi opravljajo delovne naloge, povežane z vodenjem proizvodnje in z vodenjem praktičnega pouka. Ker svet šole mojega predloga ni sprejel, sem ga umaknil z opozorilom, da morajo člani sveta, ki se s predlogom niso strinjali, rešiti vprašanje o opravljanju del in nalog tehničnega vodje. Izmed možnih rešitev sem navedel kot možnost, naj se razpiše ta dela in naloge, ali pa naj se to delovno mesto ukine in nujno delo porazdeli drugim delavcem. V zvezi z možnostjo, da se razpiše pristo delovno mesto tehničnega vodje sem tudi opozoril, da bo težko dobiti primerne delavca, ker mora kandidat obvladati proizvodnjo stekla in izpolnjevati pogoje za učitelja kot vodja praktičnega pouka. Naglasil sem: če novi delavec ne bo izpolnjeval teh pogojev, ne bom opravljal njegovih del, medtem ko bi on prejemal plačo tehničnega vodje. Na takšen način sem, namreč, med svojim dolgoletnim delom na šoli nadomeščal in usposabljal pedagoške vodje, vodje komerciale in tehničnega vodjo – vse vselej brez kakršnega koli nadomestila, sedaj pa, sem dodal, tega ne morem več.

Pozneje so pripravili za svet šole predlog, naj se mi priznava izplačilo 20% osebnega dohodka tehničnega vodje za usposabljanje novega tehničnega vodje. Tega pa nisem sprejel, ker so na tak način izključili ostale sodelavce, ki so tudi opravljali del del in

nalog tehničnega vodje... Pa so končno predlagali, kakor je bilo pozneje tudi storjeno: da se razdeli 65% osebnega dohodka tehničnega vodje za sedem mesecev, na osnovi česar sem prejel že omenjeno denarno vsoto. Ta predlog je bil le toliko spremenjen, da so brez pojasnila in neupravičeno pri obračunu in izplačilu izpustili vodjo zunanega obrata ter enemu izmed upravičencev povečali odstotek brez kakršnekoli obrazložitve.

Delo je bilo zadovoljivo opravljeno!

Ni mi razumljivo, čemu takšen vik in krik, če smo delavci, ki smo nadomeščali tehničnega vodjo, v resnici opravili njegovo delo, pri tem pa prejele za opravljeno delo manj, kot so njegova dela opredeljena z višino osebnega dohodka po že omenjenem pravilniku!? Dokaz, da je bilo delo dobro opravljeno, so doseženi dobri poslovni rezultati, uresničen izvoz, ki smo ga presegle za več kot 30%, in na koncu decembra povečana vrednost točke za 20%. Vsi ti dosežki so prav gotovo tudi rezultat opravljenega dela namesto tehničnega vodje, kar so morali opraviti drugi!

Tudi na drugih delovnih mestih imamo primere, da delavci, ki opravljajo dela odsotnih sodelavcev, prejemajo dodatke. Najpogosteje je to v obliki nadur. In zaradi narave dela imamo nekateri delavci stalno večje število nadur, predvsem pri nadomeščanju zaradi bolezni. Vendar nihče ne vprašuje, ali nam je ljubo nadomeščati in ostajati v šoli po končanem delovnem času... Zato je bilo v obravnavanem primeru nekaterim delavcem obračunanih od 10 do 17 nadur mesečno, meni pa jih je bilo obračunanih 17.

Določila pravilnika o tem smo na šoli že uporabljali, pa vprašujem, kako potem označiti takšno dvolično obnašanje nekaterih? Tudi drugi delavci so bili deležni takšnega povračila, seveda ne za pol leta nazaj. Toda, ker smo vso zadevo zavlačevali kar pol leta, sedaj pa končno le priznali prizadetim pravi-

co, zdaj nekateri ženejo o tem vik in krik!

Razumem, če je koga prevzela zavist. Če pa želijo nekateri v kolektivu sprožiti razdor med delavci, mi ni razumljivo, da se nihče ne potruži ugotoviti, kaj je res! Anonimna pisma in želja po senzaciji so postali že kar praksa v našem delu, nihče pa ne pomisli, kaj o tem mislijo prizadeti, ki so morali vložiti v delo na šoli dodatne in velike napore, uporabiti za to svoj prosti čas.

Nagrajujemo delo

Zadnje čase naši odgovorni tovariši posebej poudarjajo, zlasti v sindikatu, da je nujno uveljaviti nagrajevanje po

delu. Če do tega pride, pa potem to imenujemo prisvajanje in izkoriščanje ter zagovarjamo uravnilovko.

Koliko je med nami ljudi, ki delajo malo ali pa nič ne delajo! Kar ozrimo se okrog sebe! Pa jih nihče ne kritizira... Kolkol je nogometašev in raznih pevcev, ki vsoto, kakršna je stvar razprave, zaslužijo v nekaj urah ali čez noč, pa je vse v redu in nihče se zaradi tega ne razburja...

Ko govorimo o časih, ki nas še čakajo, hkrati vemo, da nas bo rešilo samo zavzeto in trdo delo. Kdo pa se bo še trudil, če se bo tako ravnalo z njim? Kaže, da je boljše delati nič, kot pa si prizadevati za doseganje boljših proizvodnih in prodajnih rezultatov.

Z januarjem letos smo razpisali de-

lovno mesto tehničnega vodje. Razumljivo je, če ne bo delavca z izkušnjami, da bo moral to prevzeti mlad človek. Vsiljuje pa se pri tem vprašanje, kdo bo opravljal ta dela, dokler se za to ne bo usposobil!?

Nekateri se izgovarjajo, da je vse opisano posledica neinformiranosti. Vendar to ne drži, saj so bili vsi člani kolektiva točno seznanjeni z razpravo o tem na delavskem svetu. In pisci so anonimna pisma odposlali še prej, predno je bil moj osebni dohodek obračunan!

S to informacijo sem želel samo dati točne podatke. Bralci pa sami razsodite o vseh zadevah!

LADO TKAVC, dipl. inž.

Kadrovske zanimivosti

V decembru 1419 delavcev

Konec decembra je bilo v steklarni zaposlenih 1419 delavk in delavcev, od tega v tozdu Osnovna izdelava 431, v tozdu Dodelava 167, v tozdu Kristal 370, v tozdu Dekor v Kozjem 157, v tozdu Servisne dejavnosti 76, v tozdu Delavska restavracija 22, v tozdu Naše staklo v Beogradu 12 in v delovni skupnosti skupnih služb 184. V decembru je prišlo med nas 12 novih delavk in delavcev, zapustilo pa nas je pet delavk in delavcev.

Prišli

V decembru so prišli med nas: v tozdu Osnovna izdelava za krogličarje Marjan Boršič, Jožef Palatinuš in Franc Tadini ter za odnašalce Ignac Galun, Štefan Halužan, Irban Jančič, Viktor Korez in Bojan Šket; v tozdu Kristal za poslovodjico Cvetko Sedminek (iz delovne skupnosti skupnih služb) in za steklobrusilko I Ivica Kučič; v tozdu Dekor za steklobrusilko I. delovnega področja Majda Čebular in za steklobrusilca III. delovnega področja Danijel Zakošek; v delovno skupnost skupnih služb za referenta za varstvo pri delu I Bruno Šverko in za obračunalno osebnih dohodkov III Marta Kučič (iz delovne skupnosti).

Vsem sodelavkam in sodelavcem želimo v našem kolektivu mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

Odšli

V decembru so nas zapustili: iz tozda Osnovna izdelava krogličar Ivan Špoljar, nabiralec dna Franc Šket za

radi upokojitve in odnašalka Marta Kučič zaradi premestitve v delovno skupnost skupnih služb; iz tozda Dodelava brisalka stekla Terezija Gaberšek zaradi izključitve; iz tozda Kristal poslovodja Franc Hernaus zaradi starostne upokojitve; iz delovne skupnosti evidentičarka Josipa Pasariček, ker ji je potekla dogovorjena delovna doba.

Rodila sta se

V decembru sta se našima sodelavkama rodila: Špela Bastašič - hči Romane in Igor Majer - sin Olge.

Staršem za veseli dogodek čestitamo, novorojenčkoma pa želimo mnogo sreče in uspehov v življenju!

Poročila se je

V decembru se je poročila sodelavka Metka Potočnik - poročena Rajher.

Novoporočenki čestitamo in ji želimo na novi življenjski poti vse najboljše!

Upokojil se je

Simon Hrup

December 1982... Mesec, kot vsi decembri, ki pomenijo iztekanje koledarskega leta, določenega obdobja, dela. Pa vendar je bil ta mesec za naš kolektiv delavske restavracije v steklarni in še zlasti za tovariša Simona pomembna prelomnica. Za nas, ker se je Simon od nas poslovil, in zanj, ker je po petinštiridesetih letih dela odšel v zasluženi pokoj...

Ob prisrčnem in iskrenem slovesu je bila večkrat izrečena želja ter obljuba, naj bi se večkrat oglasil v svojem kolektivu, in da bi se mi oglasili pri njem, če nas bo pot vodila skozi Podplat, kjer ima Simon domačijo. In ni ostalo samo pri besedah, saj je ta zapis nastal med obiskom pri njem. Tam je stekla tudi beseda o Simovni delovni dobi in o njegovi dosedanji življenjski poti.

Simon Hrup je prijeten sogovornik. Ima izreden spomin, saj se spominja tudi podrobnosti izpred pol stoletja in celo več. Mi pa smo si vse to zapisali.

»Kot peti sin sem privekal na svet 1914. leta na začetku prve svetovne vojne. Očeta nisem videl do svojega petega leta. Z mano in še s petimi otroki se je mama namučila med vojno. Osnovno in dvoletno kmetijsko nadaljevalno šolo sem končal leta 1930 v Kostrivnici. Moje veliko veselje so bile knjige in šola, vendar se mi želja po študiju v mladosti ni uresničila, vseeno pa sem živel izredno razgibano. Bil sem knjižničar v moškem pevskam zboru, režiser, igralec. Leta so bila leta

mladosti. Ljudje smo se poznali – družabnosti je bilo precej več kot danes.

Vojsko sem služil in še trije bratje istočasno ter kot dober radiotelegrafist imel dovolj časa za učenje. Nikoli nisem klonil, čeravno so bili včasih tudi trenutki žalosti.

Med drugo svetovno vojno sem bil zaposlen na Dunaju ter zaprt, ker so Nemci pri meni našli zanje neprimerne latak. Prepeljali so me v Srbijo, od koder sem leta 1944 pobegnil nazaj v domači kraj. Takrat smo se že začeli organizirati pripravljati za zimo, ki je že napovedovala konec rajha. Kopali smo bunkerje in 2. novembra 1944 sprejeli prve ranjence z Boča. Težko pričakovana svoboda nas je rešila večnega strahu, kaj bo z ranjenci, kaj bo z nami, saj je šla prav to zimo vojna vihra skozi Podplat, saj je tod čez vodila ena izmed poti bežečih švabov, četnikov in drugih sovražnih vojakov.

Tri leta po vojni sem delal na posestvu v Šentvidu pri Grobelnem. Tudi tam sem se pridružil pevcem in igralcem ter pomagal graditi kulturno dvorano. Toda želja po znanju me je pripeljala na šolanje v Maribor, kjer sem že leta 1948 nastopil prvo službo po osvoboditvi kot vodja statistike in evidence petih tovarn papirne industrije. Pa ne za dolgo. Že leta 1951, bilo je 1. maja, sem prestopil vrata steklarne ter ji ostal zvest sedemindvajst let. Leta 1953 sem opravil še potrebne izpite ter se iz administracije preusmeril v gostinstvo.

O delu v steklarni in Steklarski šoli

Upokojeni sodelavec Simon Hrup, ki je dolgo leta delal v delavski restavraciji

lahko rečem, da so bili to tudi težki časi in lepi hkrati. Veliko smo gradili in delali, ko se ni vprašalo za osemurnik. od jutra do večera, velikokrat pa tudi ponoči.

To so bila leta, ko sem si ustvaril družino. Bil potem nekaj časa v Litiji kot direktor gostinstva in potem še na Podplatu, vendar me je steklarna vlekla nazaj. Imeli smo pač dobrega direktorja, izredno poštene delavce, med katerimi sem se dobro počutil. Zato hvala vsem za razumevanje.

Veste, težko sem šel iz steklarne. In moja želja je, naj bi kolektiv uspešno nadaljeval svoje delo, naj bi se mu načrti uresničili in naj bi tudi jedilnico povečali čim prej. Sodelavcem, v delavski restavraciji pa se še enkrat za vse zahvaljujem...«

Še ja tekla beseda o tem in onem, vse povezano s steklarno, z delom v

delavski restavraciji, z novimi cenami itn. Tudi o njegovih sedanjih aktivnostih, saj Simon kljub svojim sedemdesetim letom teh ne priznava in ustvarjalno sodeluje na najrazličnejših družbenopolitičnih in društvenih področjih svoje krajevne skupnosti.

Naj sklenem zapis z besedami, ki so bilo izrečene na poslovilnem srečanju. Pripravil ga je Simon za vse sodelavce in na katerega so vsi tudi prišli ter s tem izkazali svoje priznanje za njegovo delo, za njegov odnos do vseh, s katerimi je sodeloval. Rečeno je bilo: »... V zaslužni pokoj odhaja najstarejši član našega kolektiva, ki ja poverjeno mu delo dobro in uspešno opravljal ter veliko prispeval k dobremu počutju sodelavcev med delom. Hvala ti, Simon, za vse, kar si storil, mi pa ti želimo obilo zdravja in še mnoga leta!«

JV

Delovanje rogaških planincev

V ospredju množičnost

Že naslov bo za tiste, ki ne ljubijo narave, odbijajoč. To še zlasti, če nočejo slišati glasu planincev, naj se jim pridružijo...

Večkrat kdo, dobronamerno ali zlonamerno, reče: »Gora ni nora; nor je, kdor gre gor!« Mi, slovenski planinci, ki nas je krepko čez sto tisočev, pa mislimo prav nasprotno.

Januarja letos so se sestali planinci iz delovnih organizacij steklarne, Steklarske šole, Zdravilišča, Korsa in drugih in ocenili svoje dveletno delo ter izvolili nov odbor in novo vodstvo rogaških planincev.

Planinci Rogaške Slatine združujejo 541 članov, od tega kar 188 pionirjev in 55 mladincev. Medtem ko je bilo v začetku leta 1981 le 70 pionirjev, jih je sedaj več kot dvakrat toliko, kar je zasluga vztrajnega dela odbora in posameznih planinskih delavcev na osnovnih šolah.

Ko smo analizirali naše pohode, smo ugotovili, da se veliko članov udeležuje spominskih pohodov, kot so: Osankarica, kjer je pri Treh žebeljih padel I. pohorski bataljon, Porezen, kjer so borci IX. korpusa bili boj za življenje in smrt, Po poteh legendarne XIV. divizije, Po poteh celjske čete. Zimski pohod na Stol, kjer so v strašni zimi pred mnogimi leti bili boj za življenje borcev jeseniške čete itn. Tudi drugih zahtevnih ali manj zahtevnih poho-

dov, na primer v Karavanke, Savinjske Alpe, Zasavske gore in Julijske Alpe, je bilo precej. Na Triglav se je v lanskem letu povzpelo kar 54 rogaških planincev. Na pohodih po poteh NOV pa je bilo 108 planincev. In poudariti velja, da se je pet naših korenjakov povzpelo na vrh Grossglocknerja.

Predsednik društva je v svojem govoru poudaril veliko razumevanje delovnih organizacij za planinsko organizacijo, saj le z njihovo pomočjo lahko uresničujemo svoje letne delovne načrte in svoj petletni načrt. Za razumevanje in za zasluge je društvo podelilo skromna priznanja delovnih organizacijam: steklarna »Boris Kidrič«, Steklarska šola, Zdravilišče, KORS. Izvolili smo tudi nov izvršni odbor planinskega društva Rogaška Slatina, za njegovega predsednika pa smo ponovno izvolili Leopolda Ogrizka. Izvolili smo še razne komisije.

Letos slavi organizirano planinstvo devetdesetletnico svojega uspešnega delovanja, kar smo proslavili 26. februarja zelo slovesno in kar ste tisti dan mogli videti tudi zvečer po televiziji!

F. K.

	VOLT	FRANC. POLITIK (PIERE) 1883-1945	VRSTA SIRA	VOJAŠKA ENOTA	TROPSKI HRAST	NEKDAN. PRESTOLNICA JAPONSKA	JOD	SOVIET. FILM. REZISER (NIKOLAJ)	REKA V JUŽNI AMERIKI	STGR. MUZA LJUBEZEN PESNIŠTVA	NADALJEVANJE GESLA IZ SLIKE
	PRAŽIVAL, MENJAVICA						MARX				
	GIBANJE ZRAČNIH MAS						ZEMLE-PISNI POJEM				
	JUŽNI SADEZ ALPE ADRIA							RIM. BOGINJA NESREČE ANTON JANŠA			
ŽVEPLO	POJAV NA NEBU (METEOR)	2. PEVSKI GLAS (GRŠKA) POKRAJINA		NAŠ ZVANI SLAVIST (RUDOLF)	SLOV. GLASBE-NIK SOŠS	MAKEDON. PISATELJ (ANTON) KOSINUS (KRATICA)					
EMBALAŽA ZA BARVE IN PASTE			DREVO S TRNI IN BELIMI CVETVI							DOSKO-CITEV	GLAYNO MESTO TURCIJE
FIGURA PRI ČETVORKI			KMEČKO OPRAVILO	LEPA VODNA RASTLINA				PLAHA GOZDNA ŽIVAL	PRITR-DILNICA	ZHES ZA KRUH	
TEK ČEZ DRN IN STRN			POKRAJINA ELIDA M. IME (IGNAC)				MESTECE NA PEL-JESCU				
PRAVICA KORIS-LENJA TUJEGA PATENTA						CIMOSOV AVTO	ZVOK OB UDARU STRELE DINAR				
Ž. IME			MINERALNA VODA (TRISR-CA)								
DELAVEC NA FARMI			POSNE-MOVALEC								
NADALJEVANJE GESLA IZ SLIKE									PRITOK VOLGE		

Za razvedrilo

Med reševalce nagradne križanke št. 102 bomo z žrebom razdelili 360 dinarjev nagrad in sicer prvo nagrado 150 dinarjev, drugo nagrado 120 dinarjev in tretjo nagrado 90 dinarjev. Prosimo pa vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev.

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov: uredništvo časopisa »Steklar«, steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jih oddajte v nabiralnik za časopis »Steklar« pri vhodu v steklarno. Pri tem ne pozabite na pisemsko ovojnico pripisati »ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 102!

Pri žrebanju bomo upoštevali le pravilne rešitve, ki bodo prispele na naslov uredništva časopisa »Steklar« ali ki bodo oddane v skrinjico za časopis najpozneje do 15. marca 1983.

Za nagradno križanko št. 101 je žreb namenil 1. nagrado 150 dinarjev Miri Fršar, 2. nagrado 120 dinarjev Romanu Bastašiču in 3. nagrado 90 dinarjev Brigiti Polajžer. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Rešitev nagradne križanke 101 – vodoravno; praznovanje, egoist, aar karat, crna, novega leta, s, ora, anis, r, nered, prestava, Emi, reaktivec, železar, car, iranist, boa, SC, NS, ostitis, sto, kost, enoboštvo, enka, rimar, rok.

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Zvezdana Dangubič, Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Franc Vehovar in Franc Župančič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Cita Novak – Likovna zasnova in oblikovanje Aljoša Rebolj – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 1800 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, Ljubljana.